

економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. – 2003. – №3(19) – С.151-158. 2. Ковальська К.В. Фінансова стійкість акціонерного товариства як умова його економічного розвитку/ Фінанси України. – 2004. – №2. – С.101-104. 3. Малярець Л.М. Аналіз та оцінка стратегічного потенціалу підприємства. Наукове видання. – Харків: вид.ХНЕУ, 2007. – 348с. 4. Марченко В. Финансовая устойчивость предприятия/ Дебет – Кредит. 2009. – №32. – С. 32-35. 5. Отенко І.П., Іващенко Г.А. Технологія визначення рівня ефективності діяльності підприємств/ Економіка: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць. Випуск 247. – С.795-800. 6. Тищенко В.В. Характеристика финансовой устойчивости предприятия/ Економічний вісник донбасу. – 2005. – №1. – С.87-95. 5. 6.

Надійшла до редакції 28.10.10

УДК 657 (075.8)

Н.В. БУРДЮГ, ст. викл. Кримського економічного інституту ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана», Сімферополь

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ДАНИХ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ БАЛЬНЕОГРЯЗЬОВИМИ ЗАПАСАМИ

Анотація У статті розглянуті джерела інформації, надані службою бухгалтерського обліку для прийняття рішень з управління бальнеогрязьовими виробничими запасами. Запропонована політика управління бальнеогрязьовими запасами: вибір нормативного методу оцінки вибуття запасів та застосування моделей економічно обґрунтованого розміру замовлення та визначення точки відновлення запасу.

Annotation In this article the sources of information provided by accounting for decisions on management the stocks of medical mud. The proposed policy is management for stocks: set the standard method of disposal of stock assessment models and use economic ordering quantity and recovery point definition of a stock.

Вступ. Необхідність управління бальнеогрязьовими виробничими запасами обумовлюється сутністю виробничого процесу. Вона полягає у тому, що надання послуг з лікування хворих здійснюється безперервно в часі. Це означає, що лікувальна грязь, ропа, необхідні для виготовлення грязьових ванн, аплікацій та інших процедур, повинні надходити безперервно. А цього можна досягти тільки за умов створення оптимального розміру залишків запасів на складах та у регенераційних басейнах підприємства.

Ефективне управління бальнеогрязьовими запасами ґрунтується на даних про їх наявність та рух на підприємстві, які повинні надходити безперервно у часі. Саме таку інформацію може дати бухгалтерський облік, визначають провідні науковці. Так, Гура Н.О.[1, с.19] зазначає, що “Бухгалтерський облік дає інформацію для багатьох інших видів обліку, для аналізу, контролю та прийняття управлінських рішень, оскільки він ведеться

безперервно і відображує всю господарську діяльність підприємства”. Маляревський Ю.Д. [2, с.14] уточнює, що “бухгалтерский учет и призван выявлять все возникающие изменения в активах, обязательствах и собственном капитале, определяют (измеряют) величину этих изменений в стоимостном выражении, регистрировать, накапливать и обобщать, а также хранить имеющуюся информацию и передавать ее пользователям, которые по ее результатам могут принимать соответствующие управленческие решения”. Інші вчені-економісти, наприклад, Коблянська О.І. [3], Кузьмінський Ю.А [4] також вказують на значення бухгалтерського обліку для управління.

Тому актуальним стає дослідження можливостей застосування даних бухгалтерського обліку для створення та реалізації політики управління бальнеогрязьовими запасами.

Поставлення завдання. Мета статті – визначити джерела інформації бухгалтерського обліку для створення ефективної політики управління бальнеогрязьовими виробничими запасами.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання: 1) визначити джерела інформації та які відомості вони надають для управління; 2) запропонувати етапи ефективної політики управління запасами.

Результати. Для підприємства дуже важливо правильно визначити оптимальну потребу в виробничих запасах, що дозволить з мінімальними витратами отримувати прибуток, запланований при певному обсязі надання лікувальних послуг. Це досягається створенням ефективної політики управління бальнеогрязьовими виробничими запасами.

Політика управління запасами – це сукупність заходів, спрямованих на забезпечення безперервного надходження запасів у виробництво, економного та раціонального їх використання та мінімізації витрат на їх зберігання. Джерела інформації, необхідні для створення політики управління бальнеогрязьовими виробничими запасами представлені у таблиці 1.

Таблиця 1. Джерела інформації, надані бухгалтерською службою підприємства для прийняття рішень з управління бальнеогрязьовими виробничими запасами

Назва джерела	Значення для управління
Накладна	Надає інформацію про надходження бальнеогрязьових запасів у розрізі їх кількості і вартості.
Податкова накладна з ПДВ	Надає інформацію про суму ПДВ в кожній одиниці бальнеогрязьових запасів. Використовується для розрахунку первісної вартості запасів для постановки їх на баланс підприємства
Журнал обліку вантажів, що надійшли	Надає інформацію про отримані вантажі та зареєстровані транспортні документи
Довіреність	Надає інформацію, якій саме посадовій особі надано право отримувати бальнеогрязьові запаси від постачальника

Журнал реєстрації довіреностей	Надає інформацію про використання довіреностей підприємства
Прибутковий ордер	Надає інформацію про оприбутковані на склад бальнеогрязьові запаси, кількість та якість яких відповідає документам постачальника
Акт про приймання матеріалів	Надає інформацію про прийняті запаси у кількості та якості яких є розбіжності з документами постачальника, або які надійшли без документів. Використовується для направлення листа-претензії постачальнику
Картка складського обліку матеріалів	Надає інформацію про рух бальнеогрязьових запасів на складі
Відомість обліку залишків матеріалів на складі	Надає інформацію про залишки запасів на складі, показує зв'язок бухгалтерського та складського обліку запасів
Матеріальний ярлик	Використовується для позначення одиниць запасів
Лімітно-забірна картка	Інформує про відпуск у виробництво бальнеогрязьових запасів, місячний ліміт їх відпуску до лікувального відділення та про дотримання встановлених лімітів відпуску
Акт-вимога на заміну (додатковий відпуск) матеріалів	Надає інформацію про разовий відпуск бальнеогрязьових запасів для виробничих та господарських потреб
Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів	Інформує про разовий відпуск бальнеогрязьових запасів всередині підприємства
Сигнальна довідка про відхилення фактичного залишку матеріалів від встановлених норм запасу	Інформує про наявність відхилень фактичного залишку запасів від встановлених норм. Показує на необхідність розміщення нового замовлення для поновлення виробничих запасів
Матеріальний звіт	Надає інформацію про рух запасів на складі за певний період
Облікові реєстри (Журнал-ордер № 5, 5 (А), Відомість № 5.1).	Надають інформацію про стан та рух бальнеогрязьових запасів на підприємстві за певний період, що дозволить здійснювати подальше планування їх витрат і надходжень, а також забезпечити збалансованість руху запасів у майбутніх періодах.
Оборотно-сальдова відомість Головна книга	Надає інформацію про рух та залишки бальнеогрязьових запасів у розрізі синтетичних рахунків
Баланс	У балансі може побачити вартість запасів, простежити загальні тенденції зміни вартості запасів підприємства за ряд років, шляхом зіставлення балансів за різні періоди. На основі балансу аналітичний відділ проводить аналіз забезпеченості та ефективності використання запасів підприємства
Примітки до річної фінансової звітності	У Примітках до річної фінансової звітності може побачити методи оцінки запасів, балансову вартість запасів: у розрізі окремих класифікаційних груп; відображених за чистою вартістю реалізації; переданих у переробку, на комісію, в заставу; суму уцінки запасів.

Застосовуючи дані бухгалтерського обліку, надані первинними документами, обліковими реєстрами та фінансовою звітністю, можна створити ефективну політику управління бальнеогрязьовими виробничими

запасами, яка складається з двох етапів: 1) вибір оптимального методу оцінки вибуття бальнеогрязьових запасів; 2) застосування моделей управління запасами для прийняття рішень.

Для бальнеогрязьових виробничих запасів більш прийнятною є оцінка за нормативними затратами, яка полягає у застосуванні норм витрат на одиницю продукції (робіт, послуг), які встановлені підприємством з урахуванням нормальних рівнів використання запасів, праці, виробничих потужностей і діючих цін. Оскільки лікувальні грязі, ропа, мінеральні води є цінними видами виробничих запасів, а їх родовищі у навколишньому середовищі – вичерпними, нормативний метод дозволяє запобігти їх перевитрат у процесі надання лікувальних послуг.

Для ефективного управління виробничими запасами рекомендується використовувати Модель економічно обгрунтованого розміру замовлення (EOQ), яка дозволяє: 1) визначати оптимальний розмір партії поставки запасів; 2) планувати оптимальну кількість поставок запасів, необхідну для безперервного процесу виробництва і обігу.

Для розрахунку оптимального залишку запасів за Моделлю економічно обгрунтованого розміру замовлення необхідно використовувати формулу 1:

$$EOQ = \sqrt{\frac{2 \cdot D \cdot F}{H}}, \quad (1)$$

де D - загальна потреба в запасах на певний період (у натуральному виразі); F - витрати на здійснення замовлення в розрахунку на одне замовлення; H - витрати на зберігання одиниці запасів.

Витрати на здійснення замовлення включають в себе транспортно-заготівельні витрати, заробітну плату працівникам за вантажно-розвантажувальні роботи та ін.

Кількість партій поставок бальнеогрязьових виробничих запасів на рік (K) можна розрахувати за наступною формулою (2):

$$K = \frac{D}{EOQ} \quad (2)$$

В управлінні бальнеогрязьовими запасами може використовуватися Модель визначення точки відновлення запасу (ТВЗ). Дана модель дозволяє розрахувати, при якому розмірі залишку запасів необхідно робити нове замовлення. Розрахунок точки відновлення запасів здійснюється за формулою 3:

$$ТВЗ = B_o \cdot \overline{P}_{дн}, \quad (3)$$

де, B_o - час очікування з моменту відвантаження запасів до їх одержання; $\overline{P}_{дн}$ - середньоденні витрати запасів у натуральному вимірі.

Перспективним варіантом вирішення проблем складування є "виробництво без складів". Дана система передбачає: 1) облік поточного рівня запасу на складах різних рівнів; 2) визначення розміру гарантійного (страхового) запасу; 3) розрахунок розміру замовлення; 4) визначення інтервалу часу між замовленнями. Для вирішення вказаних завдань застосовують наступні моделі управління запасами, які дають відповідь на

два основних питання: скільки замовити запасів і коли. Це Модель з фіксованим рівнем запасів, Модель з фіксованим інтервалом часу між замовленнями, Модель зі встановленою періодичністю поповнення запасів до встановленого рівня та Модель "Мінімум-Максимум". Але можливості їх застосування для управління бальнеогрязьовими виробничими запасами потребують подальших досліджень.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що на підставі даних первинних документів, облікових регістрів та фінансової звітності можна розробити ефективну політику управління бальнеогрязьовими запасами, яка ґрунтується на виборі нормативного методу оцінки запасів при вибутті та прийнятті рішень о запасах на підставі Моделі економічно обґрунтованого розміру замовлення та Моделі визначення точки відновлення запасу.

Список літератури: 1. Гура Н.О. Облік видів економічної діяльності/ Гура Н.О.- К: Знання, 2004.-541с. 2. Маляревский Ю.Д. Финансовый учет / Маляревский Ю.Д., Тютюнник П.С.-Харьков: ИД "ИНЖЭК", 2003.-286с. 3. Кобылянська О.І. Фінансовий облік / Кобылянська О.І. - К: Знання, 2004.- 473с. 4. Бухгалтерський облік для економістів та правознавців / За ред. Кузьмінського Ю.А.-К: КНЕУ, 2007.-648с.

Надійшла до редакції 07.11.10

УДК 330.142.21

М.С. КОБЫЛЯНСКАЯ, ст. преп. СевНТУ, Севастополь

К ВОПРОСУ О КЛАССИФИКАЦИИ ИМУЩЕСТВЕННЫХ КОМПЛЕКСОВ

В статье осуществлен анализ подходов к классификации имущественных комплексов в Украине и зарубежом, на базе которого выявлены перспективные направления для разработки авторской классификации имущественных комплексов для целей учета и анализа деятельности субъектов хозяйствования.

In the article made analysis of current approaches to classification of asset complexes in Ukraine and abroad. For the purposes of accounting and analysis developed by the author's classification of asset complexes.

Постановка проблеми Общеизвестно, что осуществление предпринимательской деятельности связана с формированием структурированного набора факторов производства, которые можно разделить на группы по признаку «возможность смены владельца (или арендатора) при наличии на рынке соответствующего спроса и предложения». Соответствующие указанному признаку средства и предметы труда (в отличии от факторов «труд», «предпринимательские способности» и